

Прочетете текста и го преразкажете подробно от името на героя г-н И. Грозев.

ЧИСТИЯТ ПЪТ

Епизод из живота на Васил Левски

Иван Вазов

В комисията по откриването паметника на Левски в София, в която бях член, ставаше разговор върху великия проповедник на свободата. Понеже всичките членове от тази комисия много или малко лично познаваха Левски, разказваха се анекдоти за неговата безстрашливост и смелост при най-трудни обстоятелства, за неговата съобразителност и хладнокръвие в опасностите, с които беше насаена всяка стъпка от неговото скиталческо съществуване. Всичките тия разкази, един от други по-невероятни и изумителни, хвърляха ново осветление върху моралната сила на Дякона и прибавяха нови зари на ореола, с който този тайнствен, почти легендарен лик стои окръжен в нашето въображение.

Разказът на един от членовете на комисията г. И. Грозев съдържаше следущето:

На 1870 г. И. Грозев тръгнал по своя работа от Пловдив за Карлово, отде е родом. Още като бил в Пловдив, той чул твърде безпокоителна мълга относително дякона Василя Левски: Васил Левски бил в Карлово, правителството подушило това и изпратило за там страшния кърсердар хаджи Исмаил ага с четирийсет и пет души конни войници със заповед да разтършува цялото Карлово и да намери и доведе жив или мъртъв Левски. В същото време дало заповеди на властите по цялата Карловска околия да бдят и бъдат нащрек. Всеки друм, всеки хан, всеки подозрителен пътник бил турен под надзора на заптиетата. Като знаел тия извънредно сериозни мероприятия на турското правителство, за да тури ръка най-после на неуловимия и опасен революционер, Грозев бил твърде угрижен. Когато стигнал Средна гора и минал селото Чукурлии, на срещната рътлина се запрашило шосето и една дружина конници се показала. Веднага познал, че това е потерята на хаджи Исмаил ага, която се връща. Грозев потреперал при мисълта, дали не е там и Левски. Той с олекнало сърце видял, когато се доближил, че Дякона няма там. Хаджи Исмаил ага, който се познавал с Грозева, спрял го, изпушили по една цигара в незначителни разговори, пожелал му добър път и отминал с конницата си.

На петдесет разкрача по-нататък Грозев видял, че се подава един конник българин, облечен в потури, с фес, и който държал ниско над главата си една омбрела, за да му пази сянка, понеже силно пекло. Омбрелата му не допускала да види в лицето този пътник, та това и не го интересувало. Когато се пресрещнали с пътника и Грозев си отминувал спокойно, зачул, че пътникът с омбрелата го извикал:

- Бай Грозев, добър час!

Грозев се извърнал и го погледнал. Какво било неговото удивление и ужас, когато познал в този господин Василя Левски!

Здрависали се, па захванал да го съди каква е тая лудост да пътува с потерята, да се излага на всеки миг на ужасна опасност. Хоканията, мъмренията на Грозева, произходящи от топло дружеско съчувствие към обичания на всички апостол, нямали край.

Левски се усмихнал, па казал:

- Не се безпокой: сега пътят е най-чист.

- Сега най-чист пътят? Луд ли си, Дяконе? - сърдел се Грозев, като му посочил потерята.

- Като вървя с потерята, аз съм в пълна безопасност... Кому ще хрумне на ума да ме подозре сега! Целият свят е уверен, че Левски сега се крие в миша дупка... Слез, слез!

И като се смъкнал от коня си, заставил и Грозева, още по-силно втрещен и уплашен, да слезе и седнали под клоните на един бряст край пътя.

Там Левски разправил подробно опасността, в която е бил поставен от вдигнатата от турците тревога в Карлово, всичките къщи, в които го дирили, как и къде се крил и колко пъти на косъм висял животът му.

- Пък бързах за Пловдив. Там ме вика *делото*. Щом потегли кърсердарят от Карлово, и аз потеглих с него, както видиш... Да пътувам иначе всяко запитие щеше да ме изгледа... Сега съм мирен.

- И ти ще влезеш в Пловдив с хаджи Исмаил ага ? - попитал Грозев.

- Непременно: даже ще се смесе там със самата потеря. Но сбогом, да вървя и аз, че дружината ми отминува - казал усмихнат Левски и се простил с Грозева, па яхнал здравото си конче.

Подир няколко минути, когато Грозев се изкачил на по-високо бърдо, той се обърнал и погледнал в с. Чукурлии: видял там, че низамите на кърсердаря отседнали и развеждали конете си. При тях и един българин в потури и със свита омбрела в ръка развеждал своя.

Речник:

Кърсердар – началник на турска стража, главатар

Рътлина – хълм, височина, баир

Омбрела – чадър

Низам – редовен войник в турската армия

Чистият път

Епизод из живота на Левски
Иван Вазов
(Преразказ от името на г-н Грозев)

Всички се бяхме събрали да обсъждаме откриването на паметника на всеобичания апостол Васил Левски. Всеки от нас разказваше различни анекдоти относно смелостта, хладнокръвието и решителността на апостола в осеяният му с опасности път. Всяка от тези истории хвърляше светлина за неговите дела.

Аз започнах историята си така:

През 1870 г., когато щях да ходя от Пловдив за Карлово, откъдето бях родом. Още докато бях в Пловдив, чух обезпокоителна новина, че Апостола е в Карлово и турското правителство е надушило това. Изпратило кърсердаря хаджи Исмаил ага с четиридесет и пет конна войска със задачата да залови и веднъж за винаги да сложи ръка на Васил Левски. Трябвало да го доведе жив или мъртав. На местните власти им било казано, че трябва да претърсят всеки хан и дол. Всеки подозрителен пътник бил поставян под наблюдението на забтиетата.

Когато стигнах Средна гора и минах село Чукурлии, от една рътлина се зададе една конница. Това несъмнено беше началникът хаджи Исмаил ага със своята конница. Аз прималях от страх дали апостола не е с тях. Но, когато стигнах до войската ми олекна, защото разбрах, че Левски не е с тях. Понеже се познавахме с главатаря, той слезе и ние изпушихме по една цигара в незначителни разговори. После те отминаха, като ми пожелаха приятен път. На педесетина разкрача видях един българин с потури и фес, който държеше свита над главата си омбрела. Тя скриваше лицето му, не че ми трябваше да зная кой е. Когато вече го отминавах, чух, че ми викна на добър час и ми спомена името.

С удивление разбрах, че това е Васил Левски. Започнах да го хокам и да му се карам как може да върви след турската потеря, разбира се от най-приятелски чувства. Той ме успокои, че сега бил най-чист пътя, а аз зачуден му посочих потерята. Обясни ми, че на никого не би му хрумнало, че кара зад потерята. Всички си мислят, че той се крие в миша дупка. После ме накара да седнем под клоните на един брезд. Там ми разправи, че животът ми е висял на косъм много пъти, къде се крил, как турците са тършували навсякъде. И аз го попитах дали ще ходи с войската в Пловдив, на което той ми отговори, че ще ходи дори и, че ще се смеси с тях в Пловдив. И той продължи към Чукурлии.

Когато стигнах по-висок хълм, видях как поторейта разседлава конете си и сред тях и един българин с фес и със свита омбрела разхожда своя.

Съдържанието е предадено в съответствие с развитието на действието, върно, но сбито – 3 т.

Ученическият текст като цяло е съобразен с дидактическата задача, но са пропуснати необосновано елементи на описание и на повествование – 4 т.

Преразказвано е, като не са допуснати елементи на разсъждение – 3 т.

Пряката реч е преобразувана в непряка, но в синтактичните конструкции са използвани повтарящи се глаголи – 1 т.

Преразказвано е в съответствие с дидактическата задача в подходящо основно глаголно време и в съответните му спомагателни времена и наклонения – 3 т.

Допуснати са единични повтарящи се граматични, правописни и пунктуационни грешки – 3 т.

Допуснати са лексикални грешки – 0 т.

Всички абзаци са графично открити – 2 т.

Общо: 19 т.

Много добър 5

ЗАБЕЛЕЖКА: Критериите за оценка са публикувани от МОН и са поместени в началната страница на помагалото!

ВИЖ!

НАСОКИ ЗА РАБОТА върху преразказ на неизучаван художествен текст с дидактическа задача за кандидатстване след 7 клас, публикувани от МОН. Критерии за оценяване.

СКАЛА НА ОЦЕНЯВАНЕ

*** Скалата може да се прилага само ако преразказът на неизучаван художествен текст с дидактическа задача е обект на самостоятелно оценяване извън цялостния тест.**

точки	оценка
до 6	Слаб (2)
6	Среден (3,00)
7	Среден (3,167)
8	Среден (3,333)
9	Добър (3,50)
10	Добър (3,667)
11	Добър (3,833)
12	Добър (4,00)
13	Добър (4,167)
14	Добър (4,333)
15	Много добър (4,50)
16	Много добър (4,667)
17	Много добър (4,833)
18	Много добър (5,00)
19	Много добър (5,167)
20	Много добър (5,333)
21	Отличен (5,50)
22	Отличен (5,667)
23	Отличен (5,833)
24	Отличен (6)
25	Отличен (6)